

Урок 102

Каб вымяраць і параўноўваць масы лёгкіх прадметаў, выкарыстоўваюць адзінку масы — **грам** (г).

У адным кілаграме тысяча грамаў.

$$1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$$

1. Што можа мець масу 10 г, а што — 10 кг?

ложка цукру

вадро вады

аловак

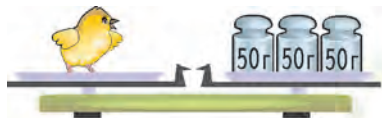
гарбуз

скрыня са слівамі

адна цукерка

пакецік насення

2. Вызнач масу кураняці і масу курыцы.

3. У супермаркеце купілі 600 г джэму ў слоічках, па 200 г у кожным. Потым купілі столькі ж слоічкаў з дзіцячым пюрэ. Знайдзі масу аднаго слоічка з дзіцячым пюрэ, калі маса ўсіх слоічкаў з пюрэ была 450 г.

4. Параўнай.

$200 \text{ г} + 700 \text{ г} \text{ ? } 1 \text{ кг}$

$1 \text{ кг} - 500 \text{ г} \text{ ? } 100 \text{ г} + 200 \text{ г}$

$620 \text{ г} + 380 \text{ г} \text{ ? } 1 \text{ кг}$

$1 \text{ кг} - 999 \text{ г} \text{ ? } 999 \text{ г} + 1 \text{ г}$

$1 \text{ кг} - 10 \text{ г} \text{ ? } 1000 \text{ г}$

$1 \text{ кг} - 510 \text{ г} \text{ ? } 1 \text{ кг} - 610 \text{ г}$

У якіх выпадках можна выканаць параўнанне без вылічэнняў?

5. Вылічы.

$1000 - 452$

$1000 - 517$

$347 + 198 + 54$

6. Дапоўні да 9 р.

6 р. 80 к.

7 р. 3 к.

206 к.

7. Мама можа за 2 г сабраць 20 кубкаў суніц. Кася за той жа час можа сабраць 12 кубкаў. Ці змогуць мама і Кася за 3 г сабраць 50 кубкаў суніц?

8. Выберы схему. Рашы задачу.
Для вымошчвання дарожак выкарысталі 400 шэрых і чырвоных тратуарных плітак. Шэрых плітак было ў 3 разы больш, чым чырвоных. Колькі шэрых і колькі чырвоных тратуарных плітак выкарысталі?

9. Вызнач па табліцы, колькі кілаграмаў розных прадуктаў засталася ў школьнай сталовай. У колькі разоў больш засталася капусты, чым мукі?

	Мяса (кг)	Мука (кг)	Крупы (кг)	Капуста (кг)
Атрымана	390	250	400	710
Зрасходавалі	290	220	350	650
Засталася	?	?	?	?

? Колькі грамаў змяшчаецца ў адным кілаграме?

- Выканай дзеянні.
 $1 \text{ кг} - 300 \text{ г}$ $960 \text{ г} - 740 \text{ г}$ $670 \text{ г} + 330 \text{ г}$
- У пяцідзесяці аднолькавых пакеціках 100 г чаю. Колькі грамаў чаю ў сарака такіх пакеціках?

Урок 103

Для вимярэння і параўнання масы цяжкіх прадметаў выкарыстоўваюць адзінкі масы — **цэнтнер (ц)** і **тону (т)**.

$$1 \text{ ц} = 100 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} = 1000 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} = 10 \text{ ц}$$

1. Якая жывёліна можа мець масу 1 т, а якая — 1 ц?

2. Параўнай.

$$800 \text{ кг} \text{ ? } 1 \text{ т}$$

$$1 \text{ т} \text{ ? } 1000 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} \text{ ? } 1000 \text{ г}$$

$$\frac{1}{2} \text{ т} \text{ ? } 500 \text{ кг}$$

$$300 \text{ кг} \text{ ? } \frac{1}{5} \text{ т}$$

$$\frac{1}{2} \text{ т} \text{ ? } \frac{1}{5} \text{ т}$$

$$50 \text{ кг} \text{ ? } 1 \text{ ц}$$

$$100 \text{ кг} \text{ ? } 1 \text{ ц}$$

$$1 \text{ ц} \text{ ? } 1 \text{ т}$$

3. Выканай дзеянні.

$$1 \text{ т} - 100 \text{ кг} \cdot 2 - 1 \text{ ц}$$

$$5 \text{ ц} + 130 \text{ кг} + 460 \text{ кг} : 2$$

4. Якія лічбы прапушчаны? Аднаві запісы.

$$\begin{array}{r} 36* \\ + \quad **1 \\ \hline 700 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} *23 \\ - \quad 5** \\ \hline 281 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6*3 \\ + \quad 29* \\ \hline *17 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7*0 \\ - \quad 58* \\ \hline *91 \end{array}$$

5. На будоўлю прывезлі 100 ц жвіру ў самазвалах, па 2 т у кожным, і столькі ж самазвалаў пяску, па 3 т у кожным. Колькі цэнтнераў пяску прывезлі на будоўлю?

6. Складзі і рашы задачу.

Скорасць (м/мін)	Час (мін)	Адлегласць (м)
150	аднолькавы	750
?		600

7. Часопіс у 3 разы даражэйшы за газету, а газета таннейшая за часопіс на 90 к. Якая цана часопіса і цана газеты?

8. У табліцы кожная клетка абазначае 1 метр руху ў мінуту. Дапоўні ўмову задачы данымі табліцы. Рашы задачу.

Чарапаха Боня паўзе да морквы са скорасцю ? м/мін, а чарапаха Ліка — са скорасцю ? м/мін. Ці паспеюць яны дапаўзці да морквы за 3 мін, калі адлегласць ад кожнай чарапахі да морквы 10 м?

Боня						
Дуся						
Ліка						

? Колькі кілаграмаў змяшчаецца ў адной тоне? У адным цэнтнеры?

1. Выканай дзеянні.

$$1 \text{ ц} - 31 \text{ кг} - 29 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} - (250 \text{ кг} + 840 \text{ кг} : 4)$$

2. За 5 дзён у будаўнічым магазіне прадалі 45 ц цэменту, пароўну ў кожны дзень. Колькі цэнтнераў цэменту прадалі за 2 дні?

Уроки 104–106

1. Устаў прапушчаныя лікі.

$3 \text{ ц} = ? \text{ кг}$

$20 \text{ ц} = ? \text{ т}$

$9 \text{ ц } 60 \text{ кг} = ? \text{ кг}$

$400 \text{ кг} = ? \text{ ц}$

$5 \text{ т} = ? \text{ ц}$

$9 \text{ ц } 6 \text{ кг} = ? \text{ кг}$

2. Вылічы і выканай праверку.

$562 + 345$

$207 + 549$

$614 - 205$

$452 - 168$

$1000 - 334$

$159 + 841$

3. Знайдзі значэнні выказаў.

$167 + 210 \cdot 3$

$279 + 180 \cdot 4$

$840 : 4 - 105$

$150 : 5 + 795$

$1000 - 680 : 20$

$180 \cdot 3 + 455$

$(920 - 430) : 7$

$3 \cdot (900 : 15)$

4. Выканай і правер дзяленне з астачай.

$78 : 15$

$59 : 28$

$86 : 20$

$3 : 7$

$78 : 36$

$86 : 42$

$96 : 46$

$30 : 54$

5. Параўнай.

$480 : 2 \text{ ? } 480 : 4$

$120 \cdot 3 \text{ ? } 2 \cdot 120$

$36 + 36 : 2 \text{ ? } (36 + 36) : 2$

$360 : 10 \text{ ? } 370 : 10$

$120 : 2 \cdot 1 \text{ ? } 120 \cdot 2 : 1$

$125 : 125 \text{ ? } 125 - 125$

У якіх выпадках можна выканаць параўнанне без вылічэнняў?

6. Рашы ўраўненні.

$480 + x = 990$

$b - 91 = 49$

$c \cdot 4 = 960$

7. Састаў выразы і знайдзі іх значэнні.

Памяншаемае	$503 - 275$	$289 + 456$	$496 + 427$
Аднімаемае	$400 - 272$	$376 + 169$	$713 - 437$

8. Арсеній спампаваў некалькі відэаролікаў, па 2 мінуты кожны, усяго на 12 мін прагляду. Рома спампаваў столькі ж відэаролікаў, па 3 мінуты кожны. Колькі часу затраціць Рома на прагляд сваіх відэаролікаў?
9. Пашылі 8 палатак, расходуючы па 15 м^2 тканіны на кожную. Колькі тэнтаў для палатак можна пашыць з такой жа колькасці тканіны, калі на кожны тэнт ідзе 20 м^2 тканіны?
10. У 12 пакетаў расфасавалі 60 кг абрыкосаў, пароўну ў кожны пакет. Колькі атрымаецца пакетаў такой жа масы, калі расфасуюць 45 кг абрыкосаў?
11. Паміж дамамі Яна і Міці 840 м. Хлопчыкі выйшлі насустрач адзін аднаму і праз 2 мін сустрэліся. Ян прайшоў $\frac{1}{3}$ частку адлегласці паміж дамамі. Якую адлегласць прайшоў кожны хлопчык?
12. Скорасць цягніка — 110 км/г. Гэта ў 3 разы менш за скорасць верталёта. Якую адлегласць праляціць верталёт за 3 г?
13. Рашы задачу. Складзі адваротныя задачы. Кошт чатырох аднолькавых кніг — 72 р. Якая цана адной такой кнігі?
14. Шырыня прамавугольніка — 2 см, а яго даўжыня — у 3 разы большая. Начарці гэты прамавугольнік. Вылічы яго перыметр.
15. Перыметр квадрата — 12 см. Начарці такі квадрат. Вызнач плошчу гэтага квадрата з дапамогай палеткі.

Правер сябе

1. Знайдзі няправільную роўнасць.

А

$$860 : 2 = 430$$

Б

$$320 : 16 = 2$$

В

$$540 : 90 = 6$$

Г

$$900 : 18 = 50$$

2. Знайдзі, у якім выпадку няправільна выканана адніманне лікаў.

А

$$\begin{array}{r} 409 \\ - 225 \\ \hline 184 \end{array}$$

Б

$$\begin{array}{r} 577 \\ - 324 \\ \hline 253 \end{array}$$

В

$$\begin{array}{r} 614 \\ - 385 \\ \hline 238 \end{array}$$

Г

$$\begin{array}{r} 1000 \\ - 346 \\ \hline 654 \end{array}$$

3. Знайдзі, у якім выпадку няправільна выканана параўнанне.

А

$$1 \text{ кг} - 20 \text{ г} < 800 \text{ г}$$

Б

$$150 \text{ г} + 850 \text{ г} > 900 \text{ г}$$

В

$$3 \text{ кг} + 4 \text{ кг} > 600 \text{ г}$$

Г

$$1 \text{ ц} - 30 \text{ кг} < 1 \text{ т}$$

4. Знайдзі правільны адказ задачы.

За некалькі пэндзлікаў цаной па 3 р. трэба заплаціць 18 р. Колькі рублёў трэба заплаціць за такую ж колькасць пэндзлікаў цаной па 2 р.?

А

6

Б

12

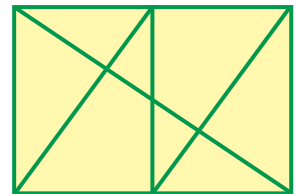
В

3

Г

27

5. Колькі трохвугольнікаў паказана на малюнку?

А

10

Б

12

В

14

Г

16

Заданні і праекты

1. Для таго каб вызначыць, ці хопіць грошай для пакупкі неабходных прадметаў, зручна складаць табліцы. У такіх табліцах для абазначэння значэння цаны тавару часта выкарыстоўваюць скарачаны запіс. Напрыклад, запіс 2.20 азначае 2 р. 20 к. Разгледзьце табліцу і растлумачце значэнні цаны і кошту.

Тавар	Цана	Колькасць	Кошт
Марожанае	1.20	2	2.40
Напітак	0.50	2	1.00
Цукерка	0.20	4	0.80
Торт	12.00	1	12.00

2. Алесь і Яна плануюць грашовыя расходы на пакупку школьных прылад. Для гэтага яны запоўнілі табліцу. Вызначце па табліцы, колькі грошай спатрэбіцца Алесю і Яне, каб зрабіць усе пакупкі.

Тавар	Цана	Колькасць	Кошт
Сшытак у клетку	0.25	6	?
Сшытак у лінейку	0.25	6	?
Пенал	4.00	2	?
Ручка	1.25	6	?
Фламастар	1.50	8	?
Аловак	0.30	8	?
Усяго			?

Складзіце табліцу для пакупкі іншых тавараў.